

שיחת השבוע

יש חדש

המשנה היומית

בשבת האחרונה התחיל המחזור הארבעה עשר בלימוד המשנה היומית. במסגרת זו לומדים בכל יום שתי משניות ומסיימים את ששת סדרי המשנה בחמש שנים וחצי. שיעורים במשנה היומית יש במרשתת ובמוקדי השיעורים הטלפוניים.

הנשמה של שבט

הופיע המגזין החודשי לקהל מקורבי בתי חב"ד בארץ: 'נשמה' לחודש שבט. זה גיליון מוגדל, לרגל י' בשבט, יום עלייתו של הרבי מליובאוויטש על כס נשיאות חב"ד. במגזין מבחר כתבות על הרבי, על ט"ו בשבט, על שיעור תורה מהכפני בבאר שבע ועוד.

ימות המשיח

בימים אלה יצאה לאור מהדורה חדשה ומורחבת של הספר הפופולרי ימות המשיח. הספר מכנס את המאמרים שהופיעו במרוצת השנים במדור 'לומדים גאולה' בשיחת השבוע, והוא מציג מבט כולל ומקיף על כל הסוגיות הקשורות לגאולה ולביאת המשיח, עלפי המקורות. ספר חובה לכל מי שמבקש לדעת מהי הגאולה באמונה היהודית. 384 עמ'. טל' 03*9606120.

אסיקים מרכזים את השיחות

יחולים	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק
4:06	4:27	4:14	4:29	4:20	4:20
5:25	5:26	5:24	5:28	5:31	5:25

בניית השבת
צאת השבת

המולד: אור ליום שני, 2 בלילה, 23 דקות ו-15 חלקים
ראש חודש שבט: ביום שבני

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד
יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלחות
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000
דוא"ל: chabad@chabad.org.il
אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

לשלוח מסר נכון לאויבינו

שימת הדגש על תפיסת המפגעים מחמיצה את העיקר. גישה זו נכונה בעבריינות פלילית ולא במאבק לאומני. כאן נדרשת תגובה אחרת

התגובה הנכונה היא חיזוק האחיזה בארץ ישראל (צילום: אתר ערוץ 7)

את ההתיישבות היהודית בארץ ישראל ומסיגים אותם לאחור. תגובה כזאת הייתה נכונה כשהיא לעצמה וגם העבירה מסר מהדהד לאויבינו. כיום למרבה הצער הממשלה מעבירה מסר הפוך.

תגובה של בניין

הלב מתפלץ למראה החיילים שנשלחו להרוס מבנים של יהודים בחומש דווקא אחרי הפיגוע הרצחני. אי אפשר להבין את האטימות הזאת, את חוסר הרגישות לאנשים כואבים, שאיבדו חבר יקר. ובעיקר אי אפשר להבין את האיוולת שבהעברת מסר איום ונורא לאויבינו - הפיגוע השיג את מטרתו; הוא מקדם את היעד לראות בעקירת היהודים מצפון השומרון.

התגובה הייתה צריכה להיות הפוכה לגמרי. המסורת היהודית דוגלת בתפיסה שההנצחה הראויה של יקירינו היא עלידי בניין ועשייה של דברים שהיו יקרים לליבם של הנופלים. כאשר נרצחים יהודים, שבניין ארץ ישראל היה תמצית חייהם - אין הנצחה ראויה מתנופה חדשה של בנייה בארצנו.

זו גם הנחמה האמתית שאפשר לתת לבני משפחותיהם, בראותם שקרבנם לא היה לשווא, ושמתוך השבר והכאב נוצרו חיים חדשים, קמו בתים חדשים, ניטעו עצים ונסללו כבישים. האם יש תקווה שכמה מחברי הקואליציה הנוכחית ייזכרו בעמדות שלא מזמן דגלו בהן ונלחמו למענן, או שההישרדות הפוליטית תדחק הצידה כל אמונה וכל ערך? נחיה ונראה.

וחת הביטחון פעלו במהירות ללכידת המחבלים שביצעו את הפיגוע בצפון השומרון, שבו נרצח תלמיד הישיבה יהודה דימנטמן הי"ד ונפצעו עוד שני תלמידי דים. אכן, הישג חשוב שגם מעביר מסר כי מי שיפגע ביהודים - ייתפס וייענש.

אבל שימת הדגש על תפיסת המחבלים מחמיצה את העיקר. גישה כזאת נכונה בעבריינות פלילית. שם צריך לשים את היד על העבריינים ולכלוא אותם. לעומת זה, כאן המאבק אינו פלילי אלא לאומני. המחבלים אינם פועלים כעבריינים יחידים, אלא בשמו ובשליחותו של ציבור שמגבה אותם, מעריך אותם ומתגמל אותם.

המרכיב הלאומי

המחבלים, בין שהם פעילי ארגון טרור ובין שפעילותם היא פרי יוזמה אישית, רואים עצמם חיילים במלחמה על הארץ. מטרתם איננה פגיעה ביהודי מסוים, אלא שאיפתם המרכזית היא לדחוק אותנו מהארץ, למרר את חיינו, וללבות בלב העם הערבי תקווה כי בסופו של דבר יצליחו לסלק אותנו מכאן.

ההתמודדות עם הטרור הזה אינה יכולה להצטמצם להיבט הצר של לכידת המחבלים. עלינו להוכיח להם כי הפיגועים אינם מקדמים את מטרותיהם אלא בדיוק להפך. כי אם תהיה להם התחושה שהטרור מנחיל להם הישגים במאבקם בנו, לא יועילו כל המבצעים ההירואיים ללכידת המפגעים, שכן ההצלחה תעודד אחרים ללכת בעקבותיהם.

הבעיה הגדולה היא שהתפיסות הפרוגרסיביות שחדרו לצמרת הצבא ולמקבלי ההחלטות מתעלמות מהמרכיב הלאומי ומהזהות הקולקטיבית. הן מתכחשות למוטיבציה הלאומית המניעה את אויבינו, וממילא אינן מאפשרות מתן מענה נכון ומתבקש.

היו ימים שבהם התגובה היהודית על רצח יהודים הייתה חיזוק האחיזה בארץ ישראל. בעקבות כל פגיעה ביהודי הוקם עוד יישוב יהודי. אויבינו ראו בעיניים כלות את מעשי הטרור שלהם מחזקים

למה עשה אהרון את המופת?

לָהֶם הוֹצִיאֵנוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם... הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרָיִם. לִכְן הִכְרַח הָיָה שִׁמְעֵמְדוֹ שֶׁל אַהֲרֹן לִפְנֵי פְרַעֲהַ וְעַבְדָּיו לֹא יִהְיֶה פַחַת מִשָּׁל מֹשֶׁה, וְזֹאת הָעֵד הַנֶּסֶס שֶׁל "וַיִּבְלַע מֹטֵה אֶהָרֹן אֶת מֹטֵתָם".

משה ציווה

ובכלל זאת אין הדבר סותר את הוראת הקב"ה למשה שהוא יעשה את האותות, כי מאחר שהוא אמר זאת לאהרון, הרי זה כאילו הוא עצמו עשה את האותות.

כך אומרת הגמרא (סנהדרין צטב) על הפסוק "וַיִּמְטֹךְ אֶשֶׁר הִפִּיתָ בּוֹ אֶת הַיָּאֵר": "וכי משה הכהו והלוא אהרון הכהו? אלא לומר לך כל המעשה את חברו לדבר מצווה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה". נמצא שגם כשאהרון עשה את המופת במטהו נחשב הדבר כאילו משה עשה זאת, ובכך נתקיים הציווי למשה שהוא יעשה את האותות.

(תורת מנחם, כרך עה, עמ' 70)

את מטהו ארצה). אם כן, מדוע הפיכת המטה לנחש מול פרעה נעשתה על-ידי מטה אהרון דווקא?!

ההסבר פשוט למדי, ולכן רש"י אינו מוצא לנכון לפרשו, בהנחה שהוא מובן מאליו: הלוא הקב"ה ציווה שאהרון ידבר אל פרעה. אם כן, כשאהרון עומד ומדבר עם פרעה, ופרעה מבקש ממנו להציג מופת לאמיתות דבריו, ברור שאהרון עצמו צריך לעשות את המופת ולא משה.

מעמדו של אהרון

כמורכב אין מקום שאהרון ייקח ממה שהוא מטהו לעשיית המופת. פעולה כזאת היא בה משום ביזיון והשפלה של אהרון לפני פרעה והחרטומים. הללו משליכים ארצה את המטות שלהם, ואילו אהרון צריך לקחת את מטהו של משה! לכן ציווה הקב"ה שאהרון יחולל את המופת במטה שלו.

יציאת מצרים הובלה על-ידי משה ואהרון יחד, ככתוב "הוא אהרן ומשה, אשר אמר ה'".

הקב"ה הורה למשה ולאהרון: "כִּי יִדְבַר אֲלֵכֶם פְּרַעֲהַ לֵאמֹר תָּנוּ לָכֶם מוֹפֵת, וְאָמַרְתָּ אֶל אֶהָרֹן קַח אֶת מֹטֶךָ וְהִשְׁלַךְ לִפְנֵי פְרַעֲהַ, יְהִי לְתַנְיִן... וַיַּעֲשֵׂה כֵן". מתבקשת כאן השאלה, הלוא הקב"ה ציווה את משה בפרשת שמות שהוא יעשה את המופתים במקלו: "וְאֵת הַמֹּטֵה הַזֶּה תִקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאֵתָת!".

את עצם הדבר ששתי המכות הראשונות נעשו על-ידי אהרון מסביר רש"י: "לפי שהגין היאור על משה כשנשלך לתוכו לפיכך לא לקה על-ידו, לא בדם ולא בצפרדעים, ולקה על-ידי אהרון". כך רש"י מפרש גם באשר למכת כינים: "לא היה העפר כדאי ללקות על-ידי משה, לפי שהגין עליו כשהרג את המצרי ויטמנהו בחול".

הסבר מובן מאליו

אך ההסבר הזה עונה על שלוש המכות הראשונות ולא על נס הפיכת המטה לתנין. הלוא נס זה כבר נעשה קודם לכן על-ידי מטה משה (כאשר הקב"ה הורה לו להשליך

אמרת השבוע

למי הקב"ה מתגלה?

בין הרבי הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש ובין ה'דברי שמואל' מסלונים היו יחסי ידידות קרובים, ושניהם פעלו יחד בענייני הכלל. פעם אחת שיגר הרבי מסלונים שליח אל הרש"ב בעניין כלשהו.

לאחר שנכנס אל הרבי ומסר לו את השליחות ביקש הרש"ב מהשליח שיאמר לו דבר תורה כלשהו ששמע מרבו. אמר השליח: "בתחילת פרשת וארא נאמר 'וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב, ורש"י מפרש: 'וארא – אל האבות'. ולכאורה מה הוא מחדש בזה? אלא יש לפרש 'אבות' מלשון רצון, כמו 'ולא אבה' – ולא רצה. היינו שהקב"ה מתגלה 'אל האבות' – אל מי שרוצים בהתגלותו".

הרש"ב נהנה מאוד מהפירוש הזה וביקש לקרוא לבנו, הרי"צ, וחזר לפניו על דבר התורה: "הקב"ה מתגלה למי שרוצה בהתגלותו".

פתגם חסידי

"הקב"ה הורה למשה לומר לפרעה: 'שְׁמַתִּי פָדַת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמְּךָ'. הגאולה תבוא כאשר יהיה בירור גמור בין 'עמי' ובין 'עמך', בין יהודי ללא-יהודי" (רבי חיים מרדכי יעקב ממישקולץ)

מכת צפרדע | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

קל וחומר

מה ראו חנניה, מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדושת השם לכבשן האש? נשאו קל וחומר בעצמם מצפרדעים: ומה צפרדעים שאין מצוים על קדושת השם כתיב 'ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מיטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנורך ובמשארותיך' – אימתי משארות מצויות אצל תנור? הווי אומר: בשעה שהתנור חם. אנו, שמצוים על קדושת השם – על אחת כמה וכמה.

(פסחים נגב)

צינון ה'תנורים'

תנורי מצרים הם סמל האש של הקליפה; החמימות וההתלהבות בענייני העולם הזה. מכת צפרדע, שציננה את תנורי מצרים, מסמלת ביטול חמימות זו והחלפתה ביחס של קרירות ושיויון נפש. זה הצעד השני בבירור הנפש הבהמית, הבא אחרי הפיכת המים (קרירות בענייני קדושה) לדם (חמימות והתלהבות).

(לקוטי שיחות)

הודאת בעל דין

"ושרץ היאור צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מיטתך" (שמות ז, כח). מכת צפרדע באה כעונש על שפרעה התכחש לקיומו של בורא העולם, באומרו "לא ידעתי את ה'". הצפרדעים מסרו נפשן על קדושת ה', כדי שמהן ילמד פרעה על מציאות השם. יתרה מזו, היאור,

שפרעה עבד אותו, הוא עצמו שרץ צפרדעים, להורות על הודאת בעל דין שכמאה עדים דמי.

(זריזותא דאברהם)

חכמים להרע

"ויעשו כן החרטומים בלטיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים" (שמות ח, ג). חכמים המה להרע – להעלות ולהביא מכות, אבל להיטיב, להסירן, זאת לא ידעו.

(אזניים לתורה)

מידה כנגד מידה

"וסרו הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך, רק ביאור תישארנה" (שמות ח, ז). כאן הועילה תפילת משה רבנו להסרת הצפרדעים מפרעה ומעבדיו, ואילו במעשה הנחשים השרפים לא פעל משה בתפילתו להסיר את הנחשים, אלא נצטווה "עשה לך שרף". כי לכל צרה יש תרופה, חוץ מלשון הרע. זו מידה כנגד מידה.

(חפץ חיים)

נדרשה צעקה

"ויצא משה ואהרון מעם פרעה ויצעק משה אל ה' על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה" (שמות ח, ח). מדוע כתוב 'ויצעק' ולא 'ויעתר', כמו בכל המכות? אלא שמה אמר לפרעה "התפאר עליי", והיה נדמה שהדבר תלוי במשה, ובכל זמן שירצה תסתלק המכה. לכן במכה זו דווקא היה צריך לצעוק אל ה'.

(נפלאות חדשות)

מפתח הכספת

"איך ייתכן שיהודים קופאים מקור ואינכם פותחים!?", נשמע קול רועם מבעד לדלת.

בתוך בית המדרש של חסידי אמשינוב, בעיירה גריצה הסמוכה לוורק, ישבה קבוצת חסידים. זה היה במוצאי שבת שבו חל 'ניטל', חגם של הגויים לציון יום לידתו של מייסד דתם, ובו נהוג שלא ללמוד תורה. ישבו אפוא החסידים ושיחקו משחקי שחמט וכדומה.

בחוץ היה קר וסוער. הרוח ייללה בעוצמה, ושלג כבד ירד. אבל בתוך החדר החמים היו החסידים שקועים בענייניהם. הם לא שמו לב לדפיקות על הדלת. אולי חשבו כי אלה גויים שתויים שמחפשים מפלט מהסערה.

אבל כשנשמעה קריאת הגערה הרמה - נחרדו החסידים. זה היה קולו של רבי יעקב־דוד קאליש, האדמו"ר הזקן מאמשינוב. כמה מהחסידים החלו לברוח מהחלונות, כדי שהרבי לא יראה אותם משחקים. אחד החסידים ניגש לפתוח את הדלת.

מול עיניו ראה את דמותו התמירה של האדמו"ר. בגדיו וזקנו היו מכוסים שלג. לצידו עמד אחד ממקורביו.

החסיד נבהל ונרתע לאחור, ובתוך כך נתקל במנורת הנפט שהאירה את החדר, וזו נפלה וכתתה. אפילה השתררה בבית המדרש.

בקול רך ואבהי פנה הרבי אל החסיד וביקש ממנו להעלות את האור. כשהודלקה המנורה התיישבו הרבי ומקורבו ליד התנור, לנוח מעט ולהתחמם. כעבור כמה דקות קם הרבי וביקש מהחסיד שיכוון אותו אל ביתו של אחד מעשירי העיירה.

מחוגי השעון הראו על השעה אחת בלילה. העיירה הייתה שקועה בשינה עמוקה, ובחוץ השתוללה סופת השלגים. "אולי נמתין עד שיעלה הבוקר?", ניסה החסיד לשכנע את הרבי. הצעתו נדחתה בנחישות: "עניין של פיקוח נפשות עומד על הפרק! קצת קור אינו דוחה זאת...".

הרבי התעטף במעילו ויצא לדרך עם החסיד. הצעידה ברחובות המושלגים הייתה קשה, וארכה זמן כפול מהרגיל. כשהגיעו למפתח הבית לא היסס הרבי לדפוק על הדלת בחוזקה.

"מי דופק בדלת בשעה מאוחרת כל כך?", נשמע קולו המנומנם של בעל הבית מחדר השינה שלו.

"הרבי מאמשינוב", באה התשובה.

למשמע הדברים נרעש העשיר, קם ממיטתו במהירות, וניגש לפתוח את הדלת. הוא היה מלא תמיהה לפשר ביקורו הלילי הפתאומי של הרבי, אולם מפני כבודו לא אמר דבר.

"אני מבקש את סליחתך על שהערת אותך משנתך", פתח הרבי בהתנצלות. "עליך לדעת שבאתי בעניין שהוא פיקוח נפש".

העשיר הוביל את הרבי לטרקלין המחומם, והושיבו בראש השולחן. "שמע־נא, יקירי", פתח הרבי בדבריו. "יענקל'ה, שואב המים, קרוב משפחתך, נקלע לצרה קשה...".

העשיר שיסע את דבריו של הרבי. "יענקל'ה שואב המים! ממשפחתך?! לא ידוע לי על אדם כזה", תהה. בליבו סבר כי מן הסתם נפלה כאן טעות.

"ידוע אני את אשר אני אומר",

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

תמיד אפשר לשוב

הרמב"ם (הלכות תשובה פרק ה, הלכה ה) קובע כי הבחירה החופשית היא יסוד באמונת ישראל: "עיקר גדול הוא, והוא עמוד התורה והמצווה". שכן אם חלילה אין לאדם בחירה חופשית, איך אפשר לתת שכר למי שעושה טוב ולהעניש מי שעושה רע? ואולם מצאנו בכל־זאת בדברי חז"ל כי יש מי שאיבדו את יכולת הבחירה. על רשעים גמורים אמרו חז"ל שהם נקראים 'מתים', מפני שאיבדו את היכולת להיחלץ מן הרע.

רבנו הזקן כותב בספר התניא (פרק יז) שכל אדם יש לו היכולת לבחור בטוב ולהשליט את המוח על הלב, חוץ ממי שהוא "רשע באמת", כמאמר חז"ל ש"הרשעים הם ברשות ליבם", והוא מוסיף, ש"זה עונש על גודל ועוצם עוונם, ולא דיברה תורה במתים אלו, שבחיהם קרויים מתים".

עונש מידתי

פרעה משמש דוגמה לאדם שניטלה ממנו הבחירה. כמה וכמה פעמים אומר הקב"ה כי יכביד את ליבו, כדי שיקבל עוד ועוד מכות. והמפרשים מסבירים שבמכות הראשונות אכן הייתה לפרעה בחירה חופשית, ולו רק רצה, היה יכול לשחרר את ישראל; אך מאחר שהרשיע והתירס כנגד ה' - הענישו הקב"ה בנטילת הבחירה החופשית ממנו.

זה היה עונש של 'מידה כנגד מידה': פרעה התרברב - "מי ה' אֶשָׁר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ!"; בא הקב"ה והראה לו שאין הוא ברשות עצמו כלל, ושהוא משועבד לגמרי לרצון ה'. בכך התמלא הפסוק "אֶשָׁר הִתְעַלְלֹתִי בְּמִצְרַיִם": התנהגותו של פרעה הוכיחה עד כמה אין הוא נתון ברשות עצמו. כשעבדיו אומרים לו: "הֲטָרָם תִּדְעַ כִּי אֶבְדָּה מִצְרַיִם!"; הוא מצווה להשיב את משה ואהרן ואומר: "לֹכֵז עֲבָדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם"; ובה בשעה הקב"ה מאמץ את ליבו, ואין הוא מסוגל לוותר ולשחרר את ישראל.

לדחוק ולהיכנס

אך עדיין יש לשאול: אמת שרשעתו של פרעה גרמה לנטילת יכולת הבחירה ממנו, אך בפועל, עכשיו הוא נטול יכולת בחירה, וכיצד אפשר להענישו על סירובו לשלח את ישראל, כשאר הדבר בכוחו וביכולתו? זאת ועוד, אם אין בכוחו של פרעה להיענות לציווי ה', לשם מה בכלל התרה בו משה?

מבואר בספר התניא (איגרת התשובה, פרק יא) שאפילו מי שנאמר עליו "אין מספיקין בידו לעשות תשובה", הרי "אם דחק ונתחזק ונתגבר על יצרו ועשה תשובה, מקבלין תשובתו". אמנם אין עוזרים לו ועורמים בדרכו קשיים עצומים, אבל אם הוא מתעקש ושב בכל־זאת - מקבלים את תשובתו. כך גם פרעה, אף שניטלה ממנו הבחירה וה' חיזק את לבו, לו היה מתחזק ועומד כנגד 'הכבדת הלב', היה יכול לעשות תשובה ולהתגבר על 'הכבדת הלב', נשא הנוספות. הואיל ופרעה לא ניסה להתחזק ולהתגבר על 'הכבדת הלב', נשא באשפות על סירובו לשלח את ישראל ולכן היה ראוי לעונש.

הרבי מליובאוויטש (לקוטי שיחות כרך ו, עמ' 57) לומד מזה לקח בדבר מעלתו של יהודי: אם פרעה, הגוי הרשע, היה יכול לשוב בתשובה גם לאחר שהקב"ה הכביד את לבו - קל וחומר יהודי, שנשמתו היא "חלק א' לזה ממעל", ואשר גם בשעת החטא נשארת נאמנה לה' - ודאי שיש בו הכוח לשוב בתשובה. הקב"ה מצפה לתשובתו של כל יהודי, אפילו של מי שנתרחקו כל־כך עד שעליהם נאמר (מלכים א, יח, לז): "וְאִתָּה הִסְבֵּתָ אֶת לְבָבְךָ אֶחְרָיִת", "מנעת מהם תשובה" (רמב"ם הלכות תשובה פרק ו הלכה ג). אך אין זה אלא מצב חיצוני, וברגע שירצו באמת לשוב בתשובה - יוכלו לשוב מיידי, כהרף עין.

השיב לו הרבי. "יענקל'ה הוא קרוב משפחתך". והרבי פירט את קשרי המשפחה המוכיחים כי אכן יש קרבת משפחה בין העשיר ובין שואב המים.

העשיר הניד בראשו בהכנעה, והרבי המשיך: "ובכן, יענקל'ה, אב לילדים קטנים, גויס בכפייה ונשלח למרחקים".

בימים ההם הייתה פולין שסועת מלחמות ועברה מיד ליד. הגורמים שהשתלטו על אזור מסוים גייסו בכוח צעירים מבני האזור לשרת בצבאם. הללו נקרעו ממשפחותיהם, ואלה נשארו בלי מפרנס. פעמים נשותיהם נעשו עגונות, בעקבות היעלמות הבעל אי־שם.

ואולם מפעם לפעם נערכו הגרלות בין המגויסים, ומי ששמו עלה בגורל - קיבל שחרור. הרבי סיפר לעשיר כי יענקל'ה תלה תקוות רבות בהגרלה האחרונה, אך למרבה הצער שמו לא עלה בגורל.

העשיר האזין רוב קשב, מנסה להבין מה חלקו בסיפור - כיצד הוא יכול לפעול למען שחרורו של יענקל'ה?

הרבי נתן בו מבט חודר ואמר: "בצאת השבת נודע לי כי תמורת שמונה מאות רובל אפשר לשחררו. לכן מיהרתי לבוא אליך, קרוב משפחתו, כדי שתיתן את הסכום הדרוש שיציל את יענקל'ה ומשפחתו".

העשיר נדהם למשמע הדברים, ואחרי רגע של דממה, התאושש ושאל: "יסלח לי רבנו, אך האם משום כך הטריח הרבי את עצמו באמצע הלילה מאמשינוב לגריצה, מרחק של כשלושים קילומטרים, בסופה המשתוללת ובקור העז? וכי העניין לא היה יכול לחכות לבוקר?".

קולו של הרבי נשבר. "כאשר אני מעלה לנגד עיני את יענקל'ה עומד אישם, רועד מקור ובוכה על בני משפחתו שמהם נקרע, כאשר אני חושב על אשתו וילדיו - עוברת צמרמורת בעצמותיי".

הרבי קפץ את אגרופו, ואמר בהתרגשות בלתי־מוסרת: "איך אפשר לשכב במיטה החמה כשהיהודי שרוי במצוקה כואבת כל־כך?".

דברי הרבי, שיצאו מלב טהור, נכנסו לליבו של העשיר. עכשיו גם הוא חש את כאבו וייסוריו של יענקל'ה שואב המים, קרוב משפחתו.

הוא הוציא מכיסו את מפתח הכספת שבביתו ומסרו ברטט לידי הרבי: "בבקשה, ייקח הרבי כל סכום שידרש, ובלבד שיענקל'ה ישוחרר וישוב לביתו".

(על־פי 'שיח צדיקים')

שנית חומש לא תיפול

לאורך השיחה, הרב חוזר ומדבר על תחושת השליחות החדורה בכל אחד ואחד מתלמידי הישיבה: "איננו אנשים פרטיים, שיושבים ולומדים פה. אנחנו חשים שליחי ציבור. עכשיו, אחרי המצעד הענק שהיה פה ביום חמישי שעבר, ראו כולם שיישבת חומש איננה חמישי תלמידים, אלא אלפים ורבבות! היו כאן המוני יהודים, שמכריזים בקול רם: אנחנו אוהבים את הארץ הזאת; רוצים להיאחז בה; רוצים שהתורה תתפתח בה."

צעדה מחזקת

שיבת חומש היא נקודת האור באזור מאז החרבת ההתיישבות היהודית בחבל עזה ובצפון השומרון. בין המגורשים היו גם תלמידי חומש. לפני חמש־עשרה שנים הוקמה ישיבה על חורבות זו שנהרסה. אטיאט התבססה, ולצידה כמה משפחות המתגוררות במבנים עראיים.

"זהוירו אותנו בהתחלה שאסור לנו לחזור לשם", מספר הרב, "אבל ראינו שזה הדבר הנכון לעשות. זה התיקון לחטא הגירוש. האמנו ואנחנו מאמינים שצריך לשוב לכאן. החורבן היה פשע מוסרי, ולימוד תורה כאן הוא התשובה. הצעדה והעצרת הגדולה בשבוע שעבר נתנו לנו חיזוק גדול מאוד."

רבני הישיבה ותלמידיה אינם מפסיקים להתגעגע לרב דימנטמן. "היה לר' יהודה מאור

אנשים משפטים עיניים כלא מאמינים: אחרי הרצח המזעזע של יהודה דימנטמן הי"ד, שנרצח בידי מחבל סמוך לישיבה בחומש, שבה למד, ביצעה הממשלה הרס אלים של מבנים ביישוב, ששימשו את הישיבה. ואם לא די בכך, המשטרה עצרה את ראש הישיבה, הרב אלישמע כהן, על העוון הנורא - 'הפרת חוק ההתנתקות'. לא פחות.

במשטרה היתממו וטענו כי "בבדיקה שגרתית של לוחמי מג"ב התגלה כי התושב דרוש לחקירה בתחנת אריאל במחוז ש"י". אבל ישיבת חומש פועלת במקום כבר קרוב לחמש־עשרה שנה. הרב כהן נוכח בישיבה יום־יום ומוסר שיעורי תורה לתלמידיו. מעצרו והרס הבתים מעידים כי יד מכוונת פועלת לחיסול הישיבה בחומש, לשמחת המחבלים ולמגינת ליבם של נאמני ארץ ישראל.

"איננו אנשים פרטיים"

הרב כהן בקושי עצם עין בימים האחרונים. "עבר עלינו שבוע מטלטל, איבדנו תלמיד", הוא חולק את כאבו עם 'שיחת השבוע'. "הכאב נגע בכלוננו, כל בני החבורה. אך לצד הכאב הגדול היה מדהים ומרגש לראות את השותפות הציבורית. אנשים לא רק מחבקים אותנו בימים הקשים האלה, אלא רוצים להיות חלק מהמפעל הגדול הזה."

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

תפילה מול תמונות

שאלה: האם מותר להתפלל במקום שיש בו תמונות או פסלים?

תשובה: אין להתפלל מול צורת אדם או בעל־חיים. מי שמתפלל בבית, יעמוד מול קיר שאין עליו תמונות. כך יש לנהוג גם מול חלון זכוכית וכדומה, שבבואת המתפלל משתקפת בו. אם אין לו אפשרות למצוא מקום בלי תמונות, יעצום עיניו בשעת התפילה. כך יש לנהוג גם כשעושים מניין לתפילה בסוכה שיש בה ציורים ותמונות על הכתלים.

הפוסקים דנים בשאלה אם מותר לעשות ציורים בבית הכנסת או לתלות שם תמונות. דמויות בני אדם, אפילו של גדולי ישראל - אסורות, ואפילו בעזרת הנשים. יש ציורים מותרים, אבל גם אותם יש להציב למעלה מקומת אדם, כדי שלא יביטו

בהם המתפללים ויסיחו דעתם מכוונת התפילה.

למנהג חב"ד נמנעים מלצייר גם צורות ופסוקים שבקהילות מסוימות נהגו לציירם אפילו על עמוד התפילה של שליח הציבור. הטעם, כי תמיד עלולים לעמוד שם אנשים שאינם רגילים לראות ציורים אלה, וההתבוננות בהם תבלבל את כוונתם.

השוה במקום שיש בו פסלים וצורות פולחניות של דתות שונות, ייזהר שלא להתפלל (ובמיוחד שלא להשתחוות) לכיוונם. ואם אין לו פינה הנקייה מהם, עדיף להתפלל בחצר או בגינה, ואפילו בדרך, בישיבה או בהליכה, ולא במקום כזה. הפוסקים כתבו שאסור להכניס לבית הכנסת שום דבר שיש בו ציורים כאלה, אפילו כדי לשבת עליהם או כשטיחים על הרצפה.

מקורות: שו"ע או"ח סי' צ סכ"ג וסי' צד ס"ט, ונו"כ, שו"ע אדה"ז, משנ"ב ופסקי תשובות שם, ושו"נ. צדקה ומשפט פ"א ס"ד, ושו"נ. שלחן מנחם ח"א סי' סו.

חיבוק ציבורי. הרב כהן בהכנסת ספר תורה לישיבה

פנים מיוחדת", מספיד אותו רבו. "כל בחור שבה לישיבה, יהודה מייד התחבר איתו וסיפר לו על המקום המיוחד. לצד מידה מאירה זו, שקד על תלמודו, ותמיד דחף אחרים לעמול בתורה. נהג לעודד תלמידים לסיים מסכתות".

קעת אנחנו בסכנה

הרב כהן מביע דאגה עמוקה להמשך קיומה של הישיבה: "מעולם לא החליטו להרוס את המקום, אבל קעת אנחנו בסכנה. אני קורא לציבור כולו לפעול לתיקון העוול המוסרי ולבסס את קיומה של הישיבה. כל יהודי שחושב בריא מבין שזו התגובה הראויה לרצח הכואב".

מכשירי שמיעה מהחברות המובילות בעולם

במכון שמיעה 'שמעיה' מכשירי שמיעה עם פונקציות מתקדמות וחיבור לנייד, בהתאמה מושלמת לירידת השמיעה שלכם.

מבצע!

ברכישת 10 חב' קבלו חבילת סוללות מתנה!

להזמנת תור ליעוץ
073-705-4007

בני ברק: רח' נועם אלימלך 1 ב'
אלעד: רח' שמעון בן שטח 8 (מרכז מסחרי רימון)

אנשי שמיעה
למכון שמיעה
לאפשרויות בלתי מוגבלות

www.shmaya.org.il | 1599-555-222

מספרת שמיעה (עיר) 052-3739-59

מרגישים חג באושר עד

ט"ו בשבט מתוק עם...

אושר עד

